

Nr 201.

Av herr **Olovson** i Västerås **m. fl.**, i anledning av **Kungl. Maj:ts förslag om anslag till understöd åt det frivilliga försvarsarbetet.**

I årets statsverksproposition begäres under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1945/1946 ett reservationsanslag av 400 000 kronor som understöd åt frivilligt försvarsarbete. Av det sålunda begärda anslaget avses 350 000 kr. som bidrag till kostnaderna för utbildning av värnpliktigt befäl vid armén, 25 000 kr. som bidrag till av Riksförbundet Sveriges lottakårer bedriven utbildningsverksamhet och 25 000 kr. som bidrag till kostnaderna för landstormspojkarnas utbildning.

En nedskärning av det sålunda begärda anslaget torde med fog kunna ifrågasättas. Då emellertid frågan om det värnpliktiga befälets fortsatta utbildning fordrar en närmare undersökning innan krav på nedskärning av anslaget för detta ändamål bör framföras, skall här endast beröras den del av anslaget, som är avsett som bidrag till kostnaderna för landstormspojkarnas utbildning. Denna utbildning har givit en omfattning och inriktning, som icke står i överensstämmelse med 1942 års riksdagsbeslut.

Enligt 1942 års riksdags beslut skulle den frivilliga landstormens ungdomsrörelse (landstormspojkarna) få fortsätta sin verksamhet efter i huvudsak samma grunder som dittills och därvid närmast anknyta till den frivilliga befälsutbildningen samt bl. a. tillhandahålla övningstrupp åt denna. Att landstormspojkarna skulle utbildas till befäl för hemvärnet var det aldrig fråga om och kunde icke heller gärna vara fråga om, då den frivilliga befälsutbildning, som i fortsättningen skulle förekomma, avsåg det värnpliktiga befälets *vidareutbildning*. I utfärdad generalorder (Go 859/1943) heter det emellertid beträffande ungdomsutbildningen:

»Utbildningen *avser* att genom militär fostran före värnpliktstjänstgöringens början bibringa manlig ungdom förmåga:

att deltaga i fosterlandets försvar inom olika grenar av hemortsförsvaret, främst inom hemvärnet, samt att därvid kunna tjänstgöra i vissa befälsbefattningar,

att såsom föregångsmän och instruktörer biträda vid skolornas värn-tjänstutbildning samt vid hemvärnets utbildning.»

Här har denna ungdomsorganisation tilldelats och påtagit sig en uppgift, som icke var förutsedd eller berörd i riksdagsbeslutet 1942. Det kan också

ifrågasättas, om dessa landstormspojkar, som i denna egenskap icke tillhöra försvaret, kunna sättas som befäl ens för en gevärsgrupp inom hemvärnet. Redan detta är skäl nog för att stoppa denna »befälsutbildning». Men det finns starkare skäl att åberopa.

Därigenom att landstormspojkarna på detta sätt förespeglas befälsbefattningar, därigenom att de tilldelas »militära» grader såsom v. fältväbel, fältväbel och kornett och därigenom att de i alla avseenden utrustas bättre än hemvärnsmännen drager denna utanför försvaret stående organisation till sig ynglingar, som eljest skulle kunna vinnas för hemvärnet. Det verkliga hemortsförsvarets rekrytering bland de yngre blir därigenom försvårad. Till detta kommer, att vetskapen om att en utanför hemvärnet stående organisation fått och tagit till uppgift att utbilda befäl för hemvärnet framkallat olust bland hemvärnsmännen och lett till allvarliga föreställningar från det hållet. Det synes mig därför vara en tvingande nödvändighet, att landstormspojkarnas »befälsutbildning» bringas att upphöra. I varje fall bör den inte bedrivas med understöd av statsmedel.

Med stöd av vad vi sålunda anfört tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen, med uttalande av att någon befälsutbildning icke tillkommer landstormspojkarna, måtte till 375 000 kr. begränsa det av Kungl. Maj:t begärda reservationsanslag, som är avsett som understöd åt det frivilliga försvarsarbetet.

Stockholm den 21 januari 1945.

Emil Olovson
i Västerås.

Walter Sundström
i Skövde.

A. Hermansson.

Ragnar Persson.

Sigurd Lindholm.